

Upozorňujeme, že verzia tejto stránky v pôvodnom jazyku [lv](#) bola nedávno zmenená. Na preklade zobrazenej jazykovej verzii v súčasnosti pracujeme.

[Lotyšština](#)

Swipe to change

Právna pomoc

Lotyšsko

1 Aké náklady sú spojené so súdnym konaním a kto ich za normálnych okolností znáša?

Trovy súdneho konania podľa Občianskeho súdneho poriadku zahŕňajú:

I. súdne trovy a

II. náklady súvisiace s konaním.

Súdne trovy a náklady súvisiace s konaním sa stanovujú s cieľom:

čiasťočne kompenzovať výdavky, ktoré vznikli štátu pri financovaní práce súdov,
kompenzovať výdavky účastníka konania, v prospech ktorého bol vynesený rozsudok,
podporovať dobrovoľné plnenie záväzkov dlžníkmi.

Informácie o tom, kde možno zaplatiť súdne trovy, získate v podateľni každého súdu.

Doplňkovú pohľadávku k rozhodnutiu o trovách konania môže prihlásiť osoba, ktorej sa rozhodnutie týka.

SÚDNE TROVY zahŕňajú:

štátny poplatok (valsts nodeva),
administratívny poplatok (kancelejas nodeva),
náklady spojené s preskúmaním veci.

Podľa článku 34 Občianskeho súdneho poriadku sa za každý návrh predložený na súde platí určitý štátny poplatok bez ohľadu na to, či ide o pôvodný návrh alebo protinávrh, žiadosť predloženú treťou stranou vo veci, ktorá sa už prerokúva, a s nezávislým nárokom týkajúcim sa predmetu sporu, žiadosť v osobitnom rozhodovacom konaní alebo iné žiadosti uvedené v tomto článku. V prípade návrhu na rozvod, ak má navrhovateľ nepľnoleté nezaopatrené dieťa, sudca na žiadosť navrhovateľa odloží platbu štátneho poplatku alebo povolí jeho úhradu v splátkach.

Podľa článku 38 Občianskeho súdneho poriadku sa administratívny poplatok uplatňuje na:

vydanie overenej kópie dokumentu vo veci a opätovné vydanie súdneho rozsudku alebo rozhodnutia,
vydanie vyhlásenia,
vydanie rovnopisu písomného exekučného titulu,
potvrdenie o nadobudnutí účinnosti rozhodnutia súdu, ak sa toto rozhodnutie predkladá zahraničnému orgánu,
predvolanie svedkov.

Podľa článku 39 Občianskeho súdneho poriadku výdavky súvisiace s konaním zahŕňajú:

sumy, ktoré sa majú uhradiť svedkom a znalcom,
výdavky spojené s vypočítaním svedkov alebo vykonaním obhlady na mieste,
výdavky spojené s vyhľadávaním odporcu,
výdavky spojené s výkonom rozsudku,
výdavky spojené s doručovaním, vydávaním a prekladom súdnych predvolaní a iných súdnych písomností,
náklady súvisiace so zverejnením oznamov v novinách,
poplatky spojené so zabezpečením pohľadávky.

Oslobodenie od súdnych trov:

V zákone sa uvádzajú osoby, ktoré sú oslobodené od platenia súdnych trov (článok 43 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku) vrátane osôb, ktorým sa poskytuje právna pomoc financovaná štátom.

V ostatných prípadoch môže účastník konania požiadať súd o úplné alebo čiastočné oslobodenie od súdnych trov na základe svojej finančnej situácie, pričom musí predložiť relevantný dôkaz.

Súd alebo sudca posúdi žiadosť a udelí úplnú alebo čiastočnú výnimku z povinnosti zaplatiť súdne trovy do vnútroštátneho rozpočtu, pričom zohľadní finančnú situáciu žiadateľa.

Úhrada súdnych trov:

Účty na úhradu štátnych poplatkov, administratívnych poplatkov a výdavkov na rozhodovacie konanie sú uvedené na portáli v časti „Štátne poplatky a účty súdov“ (Valsts nodevas un tiesu konti).

Náhrada súdnych trov:

Účastníkovi konania, v prospech ktorého bol rozsudok vynesený, je priznaná náhrada všetkých súdnych trov od protistrany.

Ak bol nárok čiastočne uspokojený, náhrada súdnych trov je priznaná navrhovateľovi v pomere k časti nárokov, ktoré boli uspokojené, a odporcovi v pomere k časti nárokov, ktoré boli zamietnuté.

Ak navrhovateľ stiahne svoj nárok, musí nahradiť súdne trovy, ktoré vznikli odporcovi. V takom prípade odporca nemusí nahradiť súdne trovy navrhovateľa. Ak však navrhovateľ stiahne svoje nároky z dôvodu, že ich odporca dobrovoľne uspokojil po ich predložení, súd na žiadosť navrhovateľa nariadi odporcovi, aby nahradil súdne trovy, ktoré zaplatil navrhovateľ.

Ak je navrhovateľ oslobodený od platenia súdnych trov, odporcovi sa nariadi uhradiť do vnútroštátneho rozpočtu súdne trovy navrhovateľa v pomere k časti nároku, ktorá bola uspokojená.

Ak je nárok zamietnutý, ponechaný bez ďalšej akcie alebo navrhovateľ nárok stiahne, navrhovateľovi sa nariadi, aby zaplatil do vnútroštátneho rozpočtu súdne trovy, ktoré neboli zaplatené vopred. Ak si však navrhovateľ neuplatní nárok z dôvodu, že odporca ho dobrovoľne uspokojil po podaní žaloby, odporcovi sa nariadi zaplatiť súdne trovy do vnútroštátneho rozpočtu.

Ak bol nárok čiastočne uspokojený, ale odporca je oslobodený od platenia súdnych trov, trovy musí zaplatiť navrhovateľ, ktorý nie je oslobodený od platenia súdnych trov, a to v pomere k výške nároku, ktorý bol zamietnutý.

Ak sú obaja účastníci konania oslobodení od platenia súdnych trov, náklady znáša štát.

Súd alebo sudca môže odložiť platenie súdnych trov alebo povoliť platbu v splátkach, pričom zohľadní finančnú situáciu účastníka konania.

Náhrada štátneho poplatku:

Informácie o dôvodoch a postupe náhrady štátneho poplatku sú uvedené na portáli v časti „Náhrada poplatkov“ (nodevu atmaksa).

II. NÁKLADY SÚVISIACE S KONANÍM sú:

odmeny advokátov,

náklady spojené s cestovaním na súdne pojednávania,

náklady spojené so zhromažďovaním dôkazov,

náklady na právnu pomoc financovanú štátom (uplatniteľné na konania začaté po 1. marci 2016),

náklady na pomoc tlmočníka na súdnom pojednávaní.

Náhrada nákladov súvisiacich s konaním:

Náklady súvisiace s konaním sa nahrádzajú vo výške stanovenej zákonom.

Odporcovi sa nariadi zaplatiť náklady súvisiace s konaním, ktoré vznikli navrhovateľovi, ak bol nárok navrhovateľa úplne alebo čiastočne uspokojený alebo ak navrhovateľ stiahol svoje nároky z dôvodu, že ich odporca dobrovoľne uspokojil po podaní žaloby.

Ak je nárok zamietnutý, súd nariadi navrhovateľovi, aby nahradil náklady odporcu súvisiace s konaním.

Ak je účastník konania, ktorý je zodpovedný za zaplatenie nákladov na právnu pomoc financovanú štátom, oslobodený od platenia súdnych trov, náklady súvisiace s poskytnutím právnej pomoci financovanej štátom znáša štát.

2 Čo presne je právna pomoc?

Právna pomoc financovaná štátom je pomoc pri riešení právnej záležitosti mimosúdnou alebo súdnou cestou s cieľom obhájiti porušené alebo sporné práva osoby alebo jej záujmy chránené zákonom, a to v prípadoch, spôsobmi a v rozsahu, ktoré sú stanovené zákonom o právnej pomoci financovanej štátom.

Pomoc financovaná štátom sa vzťahuje na právne poradenstvo, vypracovanie procesných písomností a zastupovanie na súde.

3 Mám právo na právnu pomoc?

Právnu pomoc financovanú štátom môžu získať tieto osoby:

osoba, ktorá má postavenie osoby s nízkym príjmom alebo osoby v núdzi – príslušné potvrdenia vydávajú miestne sociálne služby;

osoba, ktorá sa nečakane ocitne v takej situácii a finančných pomeroch, ktoré jej bránia v zabezpečení ochrany jej práv (prírodné katastrofy, vyššia moc alebo iné okolnosti mimo jej kontroly) – musí predložiť príslušné informácie a dôkaz;

osoba, ktorá je úplne závislá od štátu alebo miestnych orgánov – príslušné informácie musí predložiť štát alebo orgán miestnej samosprávy na žiadosť osoby alebo správneho orgánu pre právnu pomoc.

Právnu pomoc čiastočne financovanú štátom so spoluúčasťou žiadateľa, ako aj pomoc advokáta v určitých druhoch občianskoprávných konaní (veci, ktorých predmetom je zrušenie rozhodnutia valného zhromaždenia akcionárov, veci týkajúce sa sporov vyplývajúcich zo zmluvného práva, ak výška nároku presahuje 150 000 EUR, a veci, ktorých predmetom je ochrana obchodného tajomstva pred neoprávneným nadobudnutím, použitím alebo zverejnením) možno poskytnúť osobám, ktoré spĺňajú tieto kritériá:

príjem žiadateľa nepresahuje minimálnu mesačnú mzdu v Lotyšsku;

finančná situácia žiadateľa ho oprávňuje na získanie právnej pomoci.

Oznamovatelia nekalých praktík majú nárok na právnu pomoc financovanú štátom bez ohľadu na ich finančnú situáciu.

Finančná situácia a výška príjmu osoby, ktorá potrebuje právnu pomoc v cezhraničnom spore a ktorá má obvyklý pobyt alebo domicil v jednom z členských štátov EÚ, sa považujú za oprávnené na získanie právnej pomoci pri rozhodovaní o spore v Lotyšsku, ak v deň žiadosti o právnu pomoc priemerný mesačný príjem tejto osoby za predchádzajúce tri mesiace neprekročil 50 % minimálnej mesačnej mzdy v Lotyšsku, pričom musia byť splnené aj ďalšie platné regulačné podmienky.

4 Poskytuje sa právna pomoc pri všetkých druhoch konaní?

Právna pomoc financovaná štátom sa poskytuje na riešenie odôvodnených občianskych sporov a občianskoprávných vecí na súde až do nadobudnutia účinnosti konečného rozsudku s výnimkou napríklad:

vecí, ktoré sa týkajú nároku priamo súvisiaceho s obchodnou alebo podnikateľskou činnosťou žiadateľa alebo s činnosťou nezávislého odborníka;

vecí, ktoré sa týkajú colných alebo daňových záležitostí;

vecí, ktoré sa týkajú nároku súvisiaceho s porušením cti a dôstojnosti;

vecí, ktoré sa týkajú nápravy nemajetkovej ujmy, s výnimkou vecí, v ktorých sa poskytnutie právnej pomoci týka žiadosti o nápravu nemajetkovej ujmy spôsobenej obeť v dôsledku trestného činu;

sporov, o ktorých sa rozhoduje na rozhodcovskom súde alebo prostredníctvom iných alternatívnych mechanizmov urovnávania sporov;

vecí, ktoré sa týkajú nároku súvisiaceho s luxusnými predmetmi alebo luxusnými službami;

nákladov na právnu pomoc, ktoré sú neprimerane vysoké vzhľadom na výšku nároku.

5 Existujú osobitné postupy v prípade núdze?

Žiadateľ musí predložiť vyplnenú žiadosť o právnu pomoc (formulár žiadosti) správneho orgánu pre právnu pomoc spolu s kópiami podporných dokladov k informáciám uvedeným v žiadosti (doklady preukazujúce nárok na poskytnutie právnej pomoci financovanej štátom a doklady opisujúce povahu občianskeho sporu a súvisiaceho konania). Dokumenty sa musia predložiť správneho orgánu pre právnu pomoc osobne, poštou alebo e-mailom na adresu pasts@jpa.gov.lv s použitím elektronického podpisu s časovou pečiatkou.

Správny orgán pre právnu pomoc preskúma žiadosť a rozhodne o poskytnutí právnej pomoci alebo zamietnutí žiadosti do 21 dní od prijatia žiadosti alebo do 14 dní od prijatia žiadosti, ak sa vec týka práv dieťaťa.

Ak sú potrebné ďalšie informácie, lehota na rozhodnutie sa posunie až do získania potrebných informácií alebo do uplynutia lehoty na ich predloženie.

Pri prijímaní rozhodnutia o poskytnutí právnej pomoci správny orgán pre právnu pomoc vymenuje poskytovateľa právnej pomoci, ktorý uzavrel so správnym orgánom zmluvu o poskytovaní právnej pomoci.

V rozhodnutí o poskytnutí právnej pomoci sa uvádza poskytovateľ a miesto a čas poskytnutia právnej pomoci.

Žiadateľ dostane písomné oznámenie o rozhodnutí poskytnúť právnu pomoc alebo o zamietnutí žiadosti, a to poštou alebo elektronickou správou zaslanou na adresu uvedenú v žiadosti; žiadateľ si môže oznámenie prevziať aj osobne v kancelárii správneho orgánu pre právnu pomoc.

Proti rozhodnutiu správneho orgánu pre právnu pomoc sa možno odvolať na ministerstve spravodlivosti a proti rozhodnutiu ministerstva spravodlivosti sa možno odvolať na správnom súde.

V prípadoch týkajúcich sa poskytnutia právnej pomoci čiastočne financovanej štátom (t. j. pomoci advokáta pri určitých druhoch občianskoprávných konaní) správny orgán pre právnu pomoc prijme rozhodnutie do jedného mesiaca odo dňa doručenia žiadosti o právnu pomoc a v rozhodnutí uvedie rozsah právnej pomoci a lehotu, do ktorej sa musí uskutočniť platba za právnu pomoc. Po prijatí platby sa do siedmich dní vypracuje pridelenie pre poskytovateľa právnej pomoci o poskytnutí právnej pomoci financovanej štátom. Ak nebola prijatá žiadna platba za poskytnutie právnej pomoci, správny orgán pre právnu pomoc prijme rozhodnutie o ukončení poskytovania právnej pomoci.

Ak osoba, ktorá má obvyklý pobyt alebo domicil v členskom štáte EÚ, žiada o právnu pomoc v cezhraničnom spore a cezhraničný spor sa rozhoduje v Lotyšsku, správny orgán pre právnu pomoc dostane príslušnú žiadosť v rámci cezhraničného sporu, ktorú zašle príslušný orgán druhého členského štátu EÚ alebo žiadateľ, a posúdi ju v súlade s postupom stanoveným v zákone o právnej pomoci financovanej štátom. Ak sa o cezhraničnom spore rozhoduje mimo Lotyšska, osoba, ktorá má obvyklý pobyt alebo domicil v členskom štáte EÚ, predloží príslušnú žiadosť správne mu orgánu pre právnu pomoc (formulár žiadosti je k dispozícii na adrese https://e-justice.europa.eu/157/sk/legal_aid_forms). V takýchto prípadoch zašle správny orgán pre právnu pomoc vyplnený formulár na postúpenie žiadosti o právnu pomoc a súvisiacich dokumentov príslušnému orgánu dotknutého členského štátu EÚ do siedmich dní od prijatia všetkých prekladov.

6 Kde môžem získať formulár žiadosti o poskytnutie právnej pomoci?

Formulár žiadosti o právnu pomoc financovanú štátom je k dispozícii:

na webovom sídle správneho orgánu pre právnu pomoc <https://www.jpa.gov.lv/> v časti „Služby“ (Pakalpojumi);

v kancelárii správneho orgánu pre právnu pomoc (Pils laukums 4, Riga);

v kanceláriách miestnych orgánov v lotyšských mestách a obciach, kde má žiadateľ prihlásené miesto pobytu alebo kde sa oprávnené zdržiava.

Formulár žiadosti o právnu pomoc v inom členskom štáte Európskej únie (v cezhraničnom spore) je k dispozícii na Európskom portáli elektronickej justície v časti „Online formuláre“.

7 Ktoré doklady treba predložiť spolu so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci?

K formuláru žiadosti o právnu pomoc financovanú štátom musia byť priložené tieto dokumenty:

kópia dokladu preukazujúceho, že žiadateľ má nárok na právnu pomoc, napr. potvrdenie o tom, že má postavenie osoby v núdzi alebo osoby s nízkym príjmom (alebo iný doklad, ktorý dokazuje, že žiadateľ má nárok na právnu pomoc financovanú štátom);

kópie dokumentov opisujúcich povahu sporu, konanie vo veci atď. (napr. dohoda, súdne predvolanie, rozhodnutie súdu pre rodinné záležitosti).

Informácie o podmienkach a postupoch poskytovania právnej pomoci financovanej štátom v iných kategóriách prípadov sú k dispozícii na adrese:

<https://jpa.gov.lv/> (webové sídlo správneho orgánu pre právnu pomoc, v lotyšštine) alebo <https://jpa.gov.lv/par-mums-eng> (webové sídlo správneho orgánu pre právnu pomoc, v angličtine).

8 Kde môžem podať žiadosť o poskytnutie právnej pomoci?

Adresa správneho orgánu pre právnu pomoc: Pils laukums 4, Riga, LV-1050.

E-mail: pasts@jpa.gov.lv

Bezplatná informačná linka: +371 80001801 (informácie o službách poskytovaných správnym orgánom pre právnu pomoc a o vyplňaní formulárov).

9 Ako zistím, či mám nárok na právnu pomoc?

Na právnu pomoc financovanú štátom majú nárok ľudia s postavením osoby v núdzi alebo osoby s nízkym príjmom, ľudia, ktorí sú úplne závislí od štátu alebo miestnej samosprávy, a ľudia, ktorí sa nečakane ocitli v takej situácii a finančných pomeroch, ktoré im bránia v zabezpečení ochrany ich práv.

Právna pomoc financovaná štátom sa poskytuje v mimosúdnych a súdnych občianskoprávných veciach (vrátane cezhraničných sporov), v odvolacích konaniach v správnych prípadoch týkajúcich sa poskytnutia azylu alebo v odvolaniach proti rozhodnutiam týkajúcim sa sporných príkazov na odsun alebo proti rozhodnutiam týkajúcim sa sporných príkazov na nútené vyhostenie.

10 Čo by som mal(-a) urobiť, ak mám na právnu pomoc nárok?

Žiadateľ musí predložiť vyplnenú žiadosť o právnu pomoc (formulár žiadosti) správne mu orgánu pre právnu pomoc spolu s kópiami podporných dokladov k informáciám uvedeným v žiadosti (doklady preukazujúce nárok na poskytnutie právnej pomoci financovanej štátom a doklady opisujúce povahu občianskeho sporu a súvisiaceho konania). Dokumenty sa musia predložiť správne mu orgánu pre právnu pomoc osobne, poštou alebo e-mailom na adresu pasts@jpa.gov.lv s použitím elektronickeho podpisu s časovou pečiatkou.

Aby vám mohla byť poskytnutá právna pomoc financovaná štátom, musíte správne mu orgánu pre právnu pomoc predložiť tieto dokumenty:

1. vyplnený formulár žiadosti o právnu pomoc financovanú štátom spolu s kópiou dokladu preukazujúceho nárok na právnu pomoc, napr. potvrdenie o postavení osoby v núdzi alebo osoby s nízkym príjmom;
2. kópie dokumentov opisujúcich povahu sporu, konania vo veci atď.

11 Kto vyberá môjho právneho zástupcu, ak mám nárok na právnu pomoc?

Správny orgán pre právnu pomoc na účely poskytovania právnej pomoci uzatvára zmluvy s poskytovateľmi právnej pomoci. Pri rozhodovaní o poskytnutí právnej pomoci správny orgán pre právnu pomoc pridelí danú vec poskytovateľovi právnej pomoci.

12 Pokrýva právna pomoc všetky trovy konania?

Fyzická osoba musí sama zaplatiť trovy konania, pokiaľ sa neuplatňujú výnimky.

13 Kto znáša ďalšie náklady, ak mám nárok len na obmedzenú právnu pomoc?

Náklady nad rámec právnej pomoci musí uhradiť žiadateľ.

14 Vzťahuje sa právna pomoc aj na odvolania?

Správny orgán pre právnu pomoc poskytuje štátom garantovanú právnu pomoc v týchto prípadoch:

1. v konaní na Ústavnom súde sa právna pomoc poskytuje osobe podávajúcej ústavnú sťažnosť, v súvislosti s ktorou Ústavný súd prijal rozhodnutie nezačať konanie výlučne na základe chýbajúcich právnych dôvodov alebo ich zjavnej nedostatočnosti na podporu podania;
2. v občianskoprávných veciach (s výnimkou vecí, ktoré sa týkajú colných alebo daňových záležitostí, porušenia cti a dôstojnosti, vecí, ktoré priamo súvisia s obchodnou alebo podnikateľskou činnosťou žiadateľa alebo s činnosťou nezávislého odborníka atď.);
3. v správnych veciach:

v odvolacom konaní v prípadoch týkajúcich sa poskytnutia azylu,

v odvolaniach proti rozhodnutiam týkajúcim sa sporných príkazov na odsun alebo proti rozhodnutiam týkajúcim sa sporných príkazov na nútené vyhostenie,

v odvolaniach proti rozhodnutiu súdu pre rodinné záležitosti v súvislosti s ochranou práv a oprávnených záujmov dieťaťa,

v správnych prípadoch, keď súd (sudca) prijal rozhodnutie poskytnúť právnu pomoc financovanú štátom vzhľadom na zložitosť prípadu a finančnú situáciu fyzickej osoby.

Právna pomoc čiastočne financovaná štátom môže byť poskytnutá na pomoc advokáta v osobitných druhoch občianskoprávných vecí:

vo veciach, ktorých predmetom je zrušenie rozhodnutia valného zhromaždenia spoločníkov alebo akcionárov kapitálovej spoločnosti,

vo veciach týkajúcich sa sporov vyplývajúcich zo zmluvného práva, ak výška nároku presahuje 150 000 EUR,

vo veciach, ktorých predmetom je ochrana obchodného tajomstva pred neoprávneným nadobudnutím, použitím alebo zverejnením.

15 Môže byť právna pomoc odňatá pred ukončením konania (alebo dokonca zrušená po ukončení konania)?

Ak žiadateľ nepotrebuje poskytnutú právnu pomoc, môže svoju žiadosť o právnu pomoc stiahnuť pred ukončením konania, a to príslušným oznámením správneho orgánu pre právnu pomoc.

16 Môžem namietat' proti zamietnutiu poskytnutia právnej pomoci?

Proti rozhodnutiu správneho orgánu pre právnu pomoc o poskytnutí alebo zamietnutí právnej pomoci možno podať odvolanie v súlade s postupom stanoveným v [zákone o správnom konaní](#).

Posledná aktualizácia: 25/05/2023

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.